І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-3740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5837

РІК LXXI. Ч. 108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ЧЕРВНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 9, 1964 No. 108. VOL. LXXI.

ГУБЕРНАТОРИ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ НОМІНАЦІЮ ҐОЛДВОТЕРА

Клівленд, Огайо. — В понеділок 8-го червня зачалась тут конференція губернаторів, але республіканські губернатори прибули до Клівленду вже вчасніше і нараджувалися над кандидатами на президента. Більшість із республіканських губернаторів не хотіла б, щоб їхнім кандидатом був арізонський сенатор Беррі Ґолдвотер. Але дехто гадає, що тепер вже не буде можливим не допустити до того, щоб Ґолдвотер не був найменований. Проти сенатора Ґолдвотера має виступити як кандидат губернатор Пенсилвенії Вілліям В. Скрентон, який оначе заявив, що він не буде вести виборчої кампанії, тільки прийме номінацію. Рух проти Ґолдвотера очолює тепер губернатор Мишиґену, Джордж Ромні, який сказав, що це буде „самовбивство для партії, коли б Конвенція найменувала консерватиста Ґолдвотера. Ромні сказав, що він зробить все можливе, щоб тільки не допустити до номінації Ґолдвотера. Три республіканські губернатори підтримують арізонського сенатора і вони певні того, що Ґолдвотер вже в першому голосуванні дістане коло 700 голосів (до номінації треба 655). Айзенгавер не виступає явно проти Ґолдвотера, хоч із його заяв посередньо видно, що він волів би, щоб хтось інший цього року очолював республіканський виборчий список.

Колишній президент Д. Д. Айзенгавер в суботу 7-го червня конферував в Гетисбурґу, Па., з пенсилвенійським губернатором Вілліямом В. Скрентоном, який після цісї 85-мінутової розмови наказав своєму секретареві видати повідомлення, що він прийме номінацію на республіканського кандидата на президента, коли його найменують через аклямацію. Цей крок Айзенгавера вважають за його згоду активно вмішатися до передконвенційної акції та спричинити, щоб Конвенція була відкрита,, хоч сенатор Беррі Ґолдвотер має вже 524 делеґатських голосів, а до Конвенції готов мати коло 600. Деякі політики гадають, що акція Айзенгавера приходить запізно, бо Ґолдвотер вже має виграну Конвенцію і стане республіканським кандидатом, хоч визначні республіканські політики не бажають собі того, щоб Ґолдвотер очолював республіканський виборчий список, бо він виборів не виграє і ще до того пошкодить деяким республіканським сенаторам виграти вибори, бо виборці не схочуть голосувати на республіканців, кандидатом яких є такий консерватист, як арізонський сенатор Ґолдвотер. В Клівленді відбувається річна конференція губернаторів. На цій нараді є 16 республіканських губернаторів, і з них тільки 3 є за Ґолдвотера. До Клівпенду в понеділок 8-го червня мають прибути сенатор Ґолдвотер і колишній віце-президент Ричард М. Ніксон, вони обидва мають промовляти на прийнятті. Буде там і Айзенгавер, який конферуватиме з республіканськими губернаторами. Очевидно, що там будуть теж і губернатори Рокефеллер та Скрентон.

Президент заявляє, що не забув справи медичної опіки над старшими

Ню Йорк. — Президент Джансон, промовляючи в суботу 6-го травня на 50-річчю Центру Здоров'я при Міжнародній Спілці Робітників Жіночого Одягу, заявив, що він не забув давнішого свого зобов'язання подбати про те, щоб всі старші громадяни могли користати із шпитальної й медичної опіки в рямках соціяльного забезпечення. Президент закликав американців, щоб із своїх сердець та із своїх домів викинули всяке расове упередження. Джансон обіцяв, що Конґрес ухвалить цього року найсильніший закон про охорону громадянських прав в історії ЗДА, але закон нічого не може, коли люди в своїх серцях затримають расову ненавість. Президент казав, що треба дати меншинам можливість фахового вишколу, освіти й мешкання, щоб вони почувалися рівними з іншими громадянами цієї країни. Президент повторив свою програму знищити убозство в ЗДА. — „Ваші діти, казав Джансон, до 1 500 присутніх, будуть бачити той день, коли нужда з дійсної небезпеки буде тільки спогадом. Ми продовжуватимемо оцю 100-річну боротьбу, щоб кожний американець, кожної раси й кольору шкіри — мав однакову можливість життя в американському суспільстві".

Здвиг „Українська молодь Христові" відбудеться 14 червня в Торонті

Торонто. — Часопис „Новий Шлях" повідомляє, що в Торонті, у неділю 14-го червня відбудеться на Канадійській виставовій площі здвиг української молоді Східньої Канади. Учасники здвигу заманіфестують протест проти посилення наступу атеїзму й русифікації України, а також вшанує пам'ять Митрополита Кир Андрея Шептицького в 20-ту річницю його смерти. Свято розпочнеться Архиєрейською Службою Божою о 10:30 рано на Виставовій площі, з участю митрополита Преосв. Максима Германюка, єпископів і духовенства.

Помер лікар д-р Ізидор Дубицький

Парма. — В минулу неділю 7-го червня о год. 5-ій ранку помер у шпиталі в Пармі під Клівлендом місцевий лікар, д-р Ізидор Дубицький, на вилив крови в мізку, що його дістав за кілька годин раніше. Д-р Ізидор Дубицький, син широко відомого в Галичині катехита-професора в гімназії в Бережанах, мав 59 років, був не одружений і завдяки своїй зразковій чесності та надзвичайно милій вдачі втішався загальною пошаною і симпатією в цілій українській громаді в Клівленді та поза нею. Був членом 102 Відділу Українського Народного Союзу. Панахиди були визначені на понеділок 8 ц. м. о год. 7:30 вечером і вівторок 9 ц. м. о год. 7 вечером в похоронному закладі Колодія. Похорон відбудеться в середу 10 ц. м. о год. 8:45 з названого похоронного закладу, а в 9:30 із церкви св. Йосафата у Пармі.

А ВАШИНҐТОН ТАКИ ДІЖДАВСЯ ШЕВЧЕНКА...

3-ГО ЧЕРВНЯ В СТОЛИЦІ АМЕРИКИ ВСТАНОВЛЕНО НА ГРАНІТНОМУ П'ЄДЕСТАЛІ МОГУТНЮ БРОНЗОВУ ПОСТАТЬ КОБЗАРЯ

Ранок на площі Шевченка

Вашинґтон. (Л. П.) — Комітет Пам'ятника Шевченкові одержав зворушливого листа: старенька жінка з України переслала через свою сестру в Америці 2 карбованці на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні. Відірвала від своєї дуже скромної пенсії і подарувала на велике діло, немов пригадуючи світові і ось цій чудовій американській столиці, що Україна ще не діждалася свого Вашинґтона „з новим і праведним законом", і з надією, що діждеться таки колись!

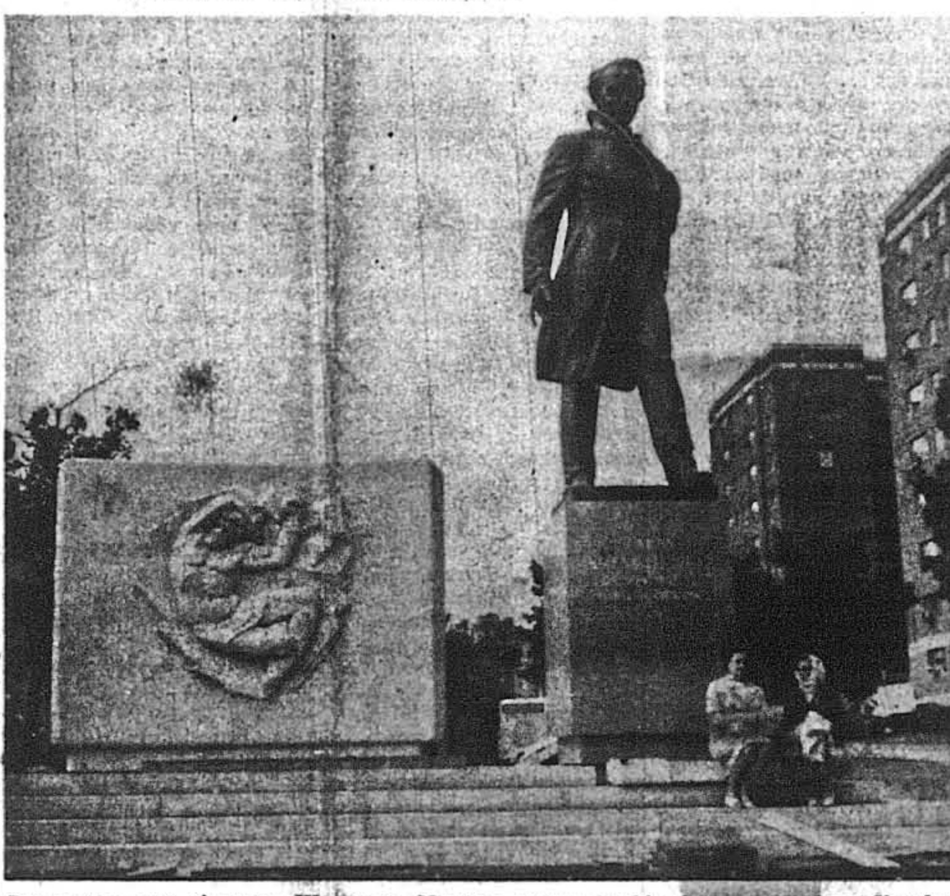
З такими думками ми в'їжджали в осяяну вранішнім сонцем столицю Америки, в рухливому потоці ділових авт, що поспішали з усіх кінців великого міста, затримуючись на перехрестях перед лавами пішоходів. Звичайний будній день, середа 3-го червня. Заклопотані лиця, діловий рух. І чи є тут комусь діло до того, що нас усіх так хвилює вже довгий час — до нашого Шевченка, до наших спільних зусиль і коштів, до пам'ятника? До тієї патріотки з України, що відірвала від свого скромного прожитку два карбованці?

Здалеку промайнула велична стріла обеліску Вашинґтона, через декілька вулиць — в далині Білий Дім, де кується доля Америки та якоюсь мірою і світу. Ідемо розлогою, обсадженою деревами Массачузетс Евню... Поминули вже один з урядових будинків, де працює Плянувальна Комісія столиці: там остаточно затверджено проєкт пам'ятника Шевченкові, виготовлений скульптором Леонідом Молодожанином, і оформлення площі, за проєктом архітекта Радослава Жука. З-за рогу виринає і наша заповітна площа! Серце б'ється частіше, бо скільки задумів, плянів, праці, коштів, а найбільше — надій пов'язані з цією площею. Тут немов у фокусі, сходяться бажання вільних українців ЗДА й інших країн — достойно возвеличити Прометея, Пророка свободи Т. Шевченка у бронзі, камені й граніті, в самому серці могутньої, вільної країни — Вашинґтоні.

На відносно невеликій, подовгастої форми площі між 22, 23 і „П" вулицями — кипить праця. Тут уже давно розпочався діловий ранок: робітники, переважно негри, вирівнюють землю, інші заливають долішню частину площі бетоном, викладають бетоном круг навколо могутнього дерева в кінці площі.

Очікуючи на пам'ятник, прибув сюди з Ню Йорку скульптор Леонід Молодожанин з дружиною. Нинішній день для нього, як і для всіх нас — далеко не буденний. Все, над чим він працював після проголошення конкурсу в 1960 році, всі його творчі зусилля, розшуки і знахідки — нині стануть тут реальністю. У святковому темному убранні, з радісно-стурбованим поглядом світлих очей, маестро про щось розмовляє з головним консультантом у справі технічного встановлення пам'ятника, відомим у Вашинґтоні майстром Венсеном Тонеллі, який

Закінчення на стор. 3-ій

Вашинґтон уже діждався Шевченка. Могутня, велика на 14 стіп статуя Кобзаря України вже стоїть на ґранітному п'єдесталі на зеленій, трикутній площі в столиці між вулицями 22-гою і 23-ою та „P" (Пі) у безпосередньому віддаленні від величнього обеліску Вашинґтона та Білого Дому. Біля статуї Шевченка стоїть кам'яна стіна з плоскорізьбою Прометея та — по другому боці стіни — цитатою слів Шевченка в англійському перекладі: „Не вмирає душа наша, не вмирає воля. І неситий не виоре на дні моря поля. Не скує душі живої і слова живого. Не понесе слави Бога, великого Бога", — як це видно на фотознімці внизу. Пам'ятник буде найбільш урочисто відкритий в суботу, 27-го червня.

Сенатор Павло Юзик таврує совєтський імперіялізм

Оттава. — На сесії канадійського сенату в Оттаві сенатор Павло Юзик виголосив 25-го травня ц. р. знаменну фактами, документацією та принциповістю промову в справі совєтського імперіялізму. Сказавши, що яких 10 років тому в Африці було тільки чотири незалежні держави, а нині вже є 35, що Об'єднані Нації збільшилися з 51 члена на 113, канадійський сенатор українського роду Павло Юзик запитав сенат: „Скільки людських істот звільнив СССР? Як можемо ми покривати трагедію мадярського повстання 1956-го року? Як із Литвою, Естонією, Латвією? Як із свободолюбними українцями та багатьма іншими східньоевропейськими народами?" Сенатор Юзик підкреслив, що годі далі підходити з подвійними мірилами до різних народів, та що „Совєтський Союз є колоніяльною потугою і велетнем імперій, хоч удає, що він є чимось зовсім протилежним". Навівши історичні факти знищення Росією незалежности різних народів,

Сен. Павло Юзик промовляє.

включно з Україною, промовець закликав канадійський Сенат „не легковажити факту, що хвиля самовизначення ще не досягнула комуністичної імперії", де різні народи живуть під баґнетами окупанта. Промова сенатора Юзика, скерована на демаскування совєтсько-московського імперіялізму, справила велике враження на членів Сенату.

УПРАВА КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ Й ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛИ СПІЛЬНІ НАРАДИ, ОБМІРКОВУЮЧИ ПОДРОБИЦІ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА

Ню Йорк. — Минулої суботи, 6-го червня, тут у приміщеннях УККомітету відбулися в пополудневих годинах спільні наради Управи Комітету Пам'ятника Шевченкові та членів Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, на яких обмірковано подробиці відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні в суботу, 27-го червня ц.р. Нарадами проводив голова Комітету Пам'ятника Шевченкові проф. Роман Смаль-Стоцький. Екзекутивний директор Комітету Йосип Лисогір поінформував учасників нарад про встановлення пам'ятника на обраній для нього площі в середу 3-го червня та про стан підготови до найбільш урочистого відкриття цього пам'ятника в суботу, 27-го червня. Приявний на нарадах разом із скульптором Леонідом Молодожанином архітект Радослав Жук інформував про стан оформлювання площі, висловлюючи надію, що все буде своєчасно закінчене. Інтенсивна праця при оформлюванні площі продовжується.

Адміністратор Комітету Юліян Ревай інформував про стан підготови до зв'язаних з вікриттям пам'ятника імпрез, зокрема підготову до великого, ювілейного бенкету, що має бути, крім самої урочистости відкриття пам'ятника, кульмінацією святкувань. Звітодавець, як і дискутанти звертали увагу на важливість масової участи саме в бенкеті. Інж. Роман Рогожа, зв'язковий молодечих організацій, інформував про участь цих організацій у врочистостях відкриття та про їх фестиваль, а ред. Володимир Душник з'ясував стан підготови зв'язаних з відкриттям публікацій. Друкується велика Ювілейна Книга, в якій крім статтей голови Комітету проф. Романа Смаль-Стоцького, заступника голови і президента УККА проф. Лева Добрянського та Святослава Гординського, будуть надруковані основні інформації про пам'ятник і Комітет Пам'ятника, будуть подані численні ілюстрації та повний список жертводавців на фонд будови пам'ятника. Крім цього, будуть надруковані також окремі програмки поодиноких імпрез як і інформацій про зв'язані з відкриттям врочистості. Інж. Іван Скіра, голова Порядкової Комісії подав докладно опрацьований плян походу від пам'ятника Вашинґтонові до пам'ятника Шевченкові, як і систему порядку під час урочистостей відкриття. Про це додатково звітували Богдан Скасків та інж. Максимчук з

Закінчення на стор. 4-ій

У ЛЯОСІ КОМУНІСТИ ВІДНОВИЛИ НАСТУП — ДВА ЛІТАКИ ЗДА ЗБИТІ

Вієнціян. — У південноазійській країні Ляос ситуація знову погіршилась: комуністичні війська так званого руху Патет Ляо відновили наступ проти державно-невтрального війська та після 15-годинного бою захопили гористе село Фу Коут і відтиснули державне військо на 11 миль далі на захід. У тому наступі взяли знову участь курені реґулярної північно-в'єтнамської армії. На приявність в Ляосі реґулярних комуністичних військ, вивінованих, між іншим, у новітню протилетунську артилерію, вказує факт, що впродовж двох останніх днів — в минулу суботу і неділю — комуністи збили два американські літаки: неозброєний стежний літак, який мав місію тільки робити світлини з розташування і рухів комуністичних військ, та бомбардувальник, який летів в охороні іншого такого стежного літака. Не подано, в якій висоті летіли ті літаки, але коментатори висловлюють здогад, що ті лети відбувались досить низько з уваги на теренові обставини та місію фотографування ситуації в так званій Долині Жарр. Один з летунів поціленої машини врятувався, другий буцім-то теж зіскочив з парашутом, але покищо його не віднайдено. З американського боку заявлено, що стежні лети над Ляосом відбуваються на просьбу тамошнього уряду прем'єра Суванни Фуми, тому, що Міжнародна Контрольна Комісія не урядує і не всилі постачати урядові відомості про ситуацію на теренах, зайнятих комуністами. З уваги на погіршену ситуацію в Ляосі секретар оборони Роберт МекНамара відкликав заповіджену на минулу неділю 7 червня подорож до Атен в стейті Огайо, де йому мали дати в університеті Огайо почесний диплом. Роберт МекНамара відбув нараду з президентом Джансоном і державним секретарем Діном Раском, як реаґувати на ту погіршену ситуацію. Ніякого офіційного комунікату в цій справі не проголошено.

У Нормандії відбулась парада з нагоди 20-річчя висаду альянтів

Сент-Мер-Еґліз. — В минулу суботу відбулася тут, у малому нормандському містечку військова парада з нагоди 20-річчя могутнього альянтського висаду, який започаткував упадок гітлерської імперії. Ця церемонія була зосереджена довкола вшанування 9.386-ох поляглих у тому одному дні 6 червня 1944 року, похоронених на місцевому цвинтарі. У тому дні висадились на французький беріг кругло 130.000 американських, британських, канадійських і французьких вояків, при чому повні дві американські дивізії піхоти становили ядро висадної збройної сили. Крім них, 23.000 парашутистів приземлились у Нормандії. У тій операції взяло участь коло 7.000 кораблів. Приявними на церемонії були коло 2.000 американців і французів, між ними три американські генерали, колишні активні учасники висаду: голова шефів об'єднаних штабів Максвелл Тейлор, кол. командант збройних сил НАТО Метью Риджвей і Джозеф Л. Коллінс. Прилетів теж до Франції, щоб узяти участь в церемонії, тодішній шеф штабу Д. Д. Айзенгавера, ген. Омар Бредлі, але несподівано захворів. Президент Джансон прислав туди окреме звернення. Де Ґоль абсентувався, ображений дотепер за те, що його не втаємничили заздалегідь в подробиці висадної операції. В той день передавано в Західній Европі телевізійний фільм з участю Д. Д. Айзенгавера, який для цієї цілі виїздив був до Англії і Нормандії.

Де Ґоль конферував з Джорджем Боллом і прийняв амбасадора Пейпінґу

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль прийняв в минулу п'ятницю 6 червня заступника державного секретаря ЗДА Джорджа Болла на одногодинній нараді, на якій з'ясовувано становище ЗДА і Франції до проблем Південної Азії. Де Ґоль буцім-то погоджується, що Південна Азія не повинна впасти в руки комуністів, але не бачить іншого способу, як запобігти тій небезпеці, як „невтралізація" В'єтнаму, Ляосу і Камбоджи. Де Ґоль не є противником американської інтервенції в користь Південного В'єтнаму, але не вірить в її успіх. Він уважає, що Комуністичний Китай заінтересований в тому, щоб в Південній Азії настав спокій на базі невтралізму і не погоджується з поглядом американських державних мужів, що Пейпінґ є в стадії завойовницького походу проти Південної Азії. Те своє переконання де Ґоль висловив у промові до першого комуно-китайського амбасадора Ґунґ Чена, який в минулу суботу 6 червня представив свою вірчу грамоту. Де Ґоль прославляв Китай, як „дуже велику державу і дуже велику націю", яка повинна мати „інтеґральну участь у встановленні миру на землі". Названий китайський комуніст запевняв, що Пейпінґ є за „мирне співіснування країн різної соціяльно-економічної системи". Та церемонія тривала 15 хвилин.

У Тант поїде до Москви в справах задовження СССР до каси ОН

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант прийняв запрошення від Хрущова і в першій половині липня цього року поїде до Москви, щоб переговорити — за твердженням газет — головно дві справи: велике грошове задовження Совєтського Союзу до каси Об'єднаних Націй та можливості прийняття Комуністичного Китаю до ОН. СССР винен Об'єднаним Націям коло 50 мільйонів долярів з титулу незаплаченого пайку на мирові місії ОН на Середньому Сході та в Конґо. Совєти стоять на становищі, що ті місії були „нелеґальні", бо не були спершу вирішені на Раді Безпеки ОН, і недавно знову рішуче відмовились будь-що на покриття коштів тих місій заплатити. Однак Міжнародний Трибунал в Гаазі вирішив, що видатки на всі справи, що їх вирішила Генеральна Асамблея ОН, зобов'язують всіх членів ОН, а 19-та стаття чартеру ОН каже, що членська держава, яка завинить більше, як її внески за два роки, тратить право голосу. Совєти повинні би вплатити бодай 8-10 мільйонів дол., щоб не підпасти під ту категорію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті 50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н.і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно.
Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Війна і вибори

Протягом останнього пів року, від часу трагічної смерти Джана Ф. Кеннеді, багато дечого у світі радикально змінилося. Війна в Південній Азії перестала бути темою теоретичних міркувань „на всякий випадок", і стала центральною проблемою закордонної політики Америки. Таким чином пляноване виборче гасло Линдона Джансона, успадковане і від Кеннеді і від Айзенгавера — „мир і добробут" — опинилося в своїй першій частині під знаком запиту, бо нема нині у Вашингтоні ні одного службовця та військовика на вищому відповідальному становищі, який міг би поручитись, що восени цього року не буде вестися війна в повному розпалі — хоче її Америка чи не хоче.

Але, очевидно, президентські вибори — це така справа, якої демократичний Уряд, Демократична партія і її кандидат не можуть не мати постійно на оці. Було б нещастям, якби закордонну політику достосовували до потреб виборчої агітації. Це така прозора правда, що можна вірити тижневому журналові „Нюзвік" з 8-го червня, який твердить, що Президент заявив державному секретареві Раскові і секретареві оборони МекНамарі перед їх відлетом на минулотижневу конференцію у Гонолюлю: „Робіть так, начебто не було ніяких виборів і навіть не було конвенції". Водночас Джансон знає надто добре американський нарід і його настрої, щоб сумніватися, що — при всій своїй миролюбності — нарід не відвернеться від Президента і не відмовить йому свого довір'я, коли той рішить, що нема іншої ради, як піти війною проти комуністичних агресорів в Південному В'єтнамі й Ляосі. Під гаслами миру кандидували Вудро Вілсон у 1913 році і Френклин Делано Рузвелт не тільки у першій своїй виборчій кампанії в 1933 році, але й у наступних двох кампаніях, а коли ЗДА у 1941 році приступили до війни, то це не перешкодило тому, що в 1944 році обрано Рузвелта на президента вперше в історії Америки — четвертий раз.

Критики американської закордонної політики — за демократичного і за республіканського правління — слушно закидають їй хиткість, неясність і таку надмірну обережність супроти Москви і Пейпінґу, що її ці два центри агресивного комунізму пояснюють як вияв заляканости. А втім, коли в останніх двох тижнях проблема В'єтнаму-Ляосу домінувала над усіми іншими, у Вашингтоні, то — читаємо в згаданому числі „Нюзвіку" — „не було там нікого, хто радив би зречення з американської позиції в Південній Азії". І коли, наприклад, державний секретар Дін Раск, амбасадор ЗДА при ОН Стівенсон чи заступник державного секретаря Аверелл Гарриман, кожний з інших міркувань, виступають проти негайного вислання війська до Південної Азії, проти бомблення військових об'єктів у Північному В'єтнамі чи його морської бльокади і з свого боку рекомендують дальшу дипломатичну акцію, то й вони, мабуть, не заперечують, що комуністична агресія може примусити Америку до збройного виступу. Він може стати неминучий не тільки для того, щоб рятувати Південну Азію, після упадку якої комуністичний Китай став би безпосередньою загрозою для тихоокеанського обширу, але й для того, щоб рятувати престиж Америки, який був би безповоротно втрачений в очах всього світу, коли б вона дозволила Мао Тсе-тунгові і його південно - азійським сателітам викинути американців з Південної Азії. Тому нема чого впадати в паніку з причини нібито нового американського угодівства.

Правда перемагає

Українські періодичні видання у вільному світі присвятили чимало уваги закордонним різномовним енциклопедіям, старанно вишукуючи там правду й неправду, об'єктивну інформацію про Україну і суб'єктивну або й злонавмисне ворожу. Впродовж останніх років з'явилося чимало статтей на цю тему, з критичними оглядами французької енциклопедії „Лярусс", нових німецьких енциклопедичних видань, англійських, американських, еспанських... Констатація багатьох похибок у тих та інших виданнях викликала відповідну реакцію в колах українських науковців поза межами України. Багато зусиль вони поклали, щоб з'явилася тепер видана УНСоюзом англомовна енциклопедія українознавства НТШ другий том якої тепер в стадії підготови. Рівнобіжно з тією великою і принципово важливою працею, українські учені з НТШ і УВАН у всіх країнах Заходу, а також і не об'єднані в наших головних наукових установах, — доклали чимало зусиль, щоб налагодити творчо-ділові зв'язки із закордонними представниками науки в різних країнах поселення. Внаслідок таких зв'язків у деяких закордонних енциклопедичних виданнях Україну вже не звуть „Малоросія", Київ — російським містом, Миколу Лисенка — московським композитором...

Багато наукових, об'єктивних матеріялів про Україну, історію й культуру подала в австрійській Енциклопедії д-р Анна Наконечна з Мюнхену. Музиколог Аристид Вирста в Парижі успішно співпрацює із редакцією Французької Музичної Енциклопедії, відкриваючи очі французькому музичному світові на велетенські скарби нашої музично - вокальної культури. Покійний д-р Дмитро Бучинський вмістив великий розділ про українську драматургію в еспанській Світовій Театральній Енциклопедії, а також інші матеріяли про Україну в еспанських енциклопедичних виданнях у Барсельоні. З редакціями енциклопедичних німецьких видань співпрацює в Західній Німеччині д-р Галя Горбач. Не маємо, на жаль, даних про всіх науковців, які працюють у цьому напрямку. Сподіваємось, що НТШ, УВАН, як і інші українські наукові інституції, зберуть та опублікують про цю справу більше даних. З приємністю констатуємо найновішу вістку: десять українських учених заанґажовано до співпраці в англомовній Новій Католицькій Енциклопедії, яку опублікує Католицький Університет у Вашингтоні. Редакція запросила до співпраці майже 600 учених з різних країн світу, в тому числі українців: о. С. Шавеля — ієромонаха редемпториста, ученого з Канади; д-ра Григора Лужницького із ЗДА, який працює над гаслом про українську літературу в історичному аспекті, та інших. Енциклопедія вийде в 15 томах. У ній будуть подані відомості про Католицьку Церкву в світі, її історію і сучасне становище в різних країнах. Завдяки українським ученим світ довідається більше з тієї енциклопедії про мартирологію Католицької Церкви на Україні, Мовчазну Церкву на Батьківщині, життя, діяльність і проблеми Української Католицької Церкви по цей бік комуністичного муру.

Одним з найголовніших завдань молодих українських науковців ЗДА, Канади й інших країн світу має бути співпраця з редакціями енциклопедій. Тільки таким шляхом можна визбутися наслідків кількасотлітньої „діяльности" російсько - царських, а тепер большевицьких фальшивників, що старанно й пляново дезінформували і дезінформують західній світ. Знаменно, що так званий „уряд" УССР мовчить і далі про „Малоросію" у закордонних енцеклопедіях.

Ярослав Курдидик

„НЕПРОГОЛОШЕНІ ВІЙНИ"

Становище ЗДА супроти конференції в справі Ляосу в Женеві, натомусть зустріч на Гаваях чільних американських військових експертів і дипломатичних представників з обширу Азії вказують на те, що ЗДА, як це й передбачалося, рішили висунути свій власний плян оборони південної Азії, а не „розквашувати" ту справу на форумі ОН доти, аж поки комуністичні орди не заллють Ляосу, Південного В'єтнаму і Камбоджі.

Властиво, за дальшу долю загроженого Ляосу й Південного В'єтнаму побиваються тепер тільки ЗДА, свідомі того, що їм припала роля сказати вирішне слово про долю Азії, де країни є немовби символічного порядку ланками в ланцюгу, яким комуністи намагаються затиснути вільний світ на просторі від Сайґону до Берліну. Коли критично розглянути сучасне політичне положення в світі, то для спрощення орієнтації найкраще поділити його на „три третіх". Перша третина — це вільні країни із домінантною і виразною ролею, яку ЗДА намагаються обороняти всіми можливими впливами і засобами перед другою третиною, що нею є країни комуністичного бльоку, із діяметрально протилежними цілями — поневолити й підпорядкувати собі згадану вільну третину. І третя третина — це невтральна, або, якби її назвати не вирішена чи пак опортуністична, до якої входять Індія, Югославія, Єгипет, Індонезія і ще табунець менших поплентачів, що стараються на свій лад використати свою „невтральність", ставлячи напереміну Богові свічку і чортові огарок...

Найбільше заколоту в оцей триподіл вніс останнім часом президент Шарль де Голь, який намагається принести не так якусь позитивну зміну, як радше заколот у вільний світ, всіми силами змірюючи до того, щоб відокремити і виключити ЗДА й Англію від вирішних впливів в Европі. Своїм визнанням червоного Китаю він у такій мірі скріпив політичну позицію цього комуністичного молоха, що, за оцінкою знавців, навіть сам Мао Тсе-тунг того не сподівався. З черги своїм політичним залицянням до Пакістану де Голь хоче зневтралізувати колишнього найсильнішого американського альянта в тому обширі, а в кризи, які постали на Кіпрі, Сомалі, Занзібарі, Танганиїці чи Маляйзії, рішив не встрявати, бо це, мовляв, льокальні сварки. Таким робом намагається де Голь перевести Францію на своєрідну позицію „державиневтраліста". Тому можна сумніватися, чи щось доброго вийде із спроб поліпшити відносини між ЗДА і Францією.

На тлі загальної ситуації, яка витворилася останнім часом, роля ЗДА щораз більше ускладнюється. Не зважаючи на їхню велетенську допомогу закордонові, на всі можливі дипломатичні потягнення, на заходи політичного та економічного порядку, Америці не залишається нічого іншого, як переключитися на тактику індивідуальних дій, спертих на безоглядність і силу, до чого примушує їх у Південній Азії червоний Китай, або — скапітулювати перед комуністичним натиском і відступити. Тож, мабуть, не слід уважати за пусті фрази останню заяву Президента, а там і ствердження амбасадора при ОН, А. Стівенсона, що ми так довго не заберемося із країн Азії, як довго народи тих країн виявлятимуть бажання боронити свою незалежність. З огляду на це виникає ось таке реального порядку питання: чи і наскільки ЗДА будуть згідні заанґажуватися всіми трьома родами своєї зброї, фльотою, летунством і суходільними військами в азійському обширі, якщо дипломатичного порядку заходами не вдасться припинити, бодай сповільнити комуністичного натиску в Азії.

І хоч американська преса все ще не пише одверто про те, що Схід і Захід знаходяться вже віддавна в одвертій невиповідженій війні, вистане кинути оком на мапу світу, щоб чітко й виразно визначити, в котрому місці перебігають „фронтові лінії" між цими двома світами.

Перший фронт — це Південний В'єтнам, що поширився тепер на Ляос та Камбоджу. Анґоля в Авриці являє собою пляцдарм, на якому Португалія зударилася з бльоком держав, потайки підтримуваних комуністами. Тепер цей фронт сягає вже Катанґи, де колись сторпедували прозахідного президента Чомбе, щоб зробити місце комуністам. У Маляйзії війну без виповідження ведуть Англія та Індонезія. Кіпр переходить теж поволі у стадію невиповідженої війни між Заходом і Сходом, в якій комуністи спритно роз'ятрюють та використовують давній грецько - турецький антагонізм, що тягнеться ще з часів поневолення Туреччиною Греції. Ємен — це теж одна з невиповіджених воєн між Єгиптом і Англією, яку пригасила була Америка в 1956-му році своєю рішучою інтервенцією.

З голосів, які залунали тепер у дуже поважних американських журналах, „приватних півофіціозах", можна зрозуміти, що ЗДА переходять переломовий момент, від якого готові переключити себе на політику виключно своїх власних інтересів, без огляду на те, як до цього поставляться альянти чи вороги, що розпоряджають нуклеарною зброєю.

Влучно схарактеризував теперішнє положення відомий коментатор А. Друммонд: „Я свідомий того, що ми мусимо полагодити, і то негайно, чимало дуже складних питань. Вони ставлять нас, американців, перед такий історичний іспит, якого ми ще не переходили. Ми мусимо вжити для того всі наші надбання і потужність. Але ми свідомі того, що перед конечністю розв'язки ще пекучіших проблем стоять також комуністичні держави. Коли б мене спитали, хто знаходиться тепер під більшою внутрішньою пресією, скажу з чистою совістю: я не хотів би міняти положення вільного світу на положення країн комуністичного бльоку, що їх знутра розсаджують економічні труднощі. Найбільша жура урядів тих країн — якими методами і силою вдержати їхні системи, щоб вони не вибухнули і не розірвалися".

ЩАСТЯ ПО-СОВЄТСЬКИ

Багато вже книжок написано про людське щастя, про радощі й мрії людини, а от найновіший розділ про щастя підсовєтського громадянина таки найцікавіший. Рецензуючи, наприклад, голосний твір Солженіцина „Один день Івана Денисовича", де автор зважився змалювати картини побуту в концтаборах, В. Лацкін завважує: „І коли ми читаємо в кінці повісти, що Шухов засипляє „вповні вдоволений" тому, що на протязі дня зазнав багато удач: „закосив" злишню каву і т.д. — це приносить нам не почуття полегші, але почуття щемкого болю й муки.

Шухов на ділі вдоволений із свого дня, хоч його удачі проявилися в більшій частині, сказати б, у неґативній формі: не посадили... не вигнали... не попався... не захворів.

Про те, що отой день був для Івана Денисовича майже щасливий, автор говорить без тіні саркастичної усмішки, із спокійною серйозністю..." („Новий Мир" ч. 1, 1963 р.).

Про це саме щастя підсовєтської людини говорить і Б. Борисов у дотепному фактомонтажі „По ту сторону" („Возрождєніє" ч. 4, 1964 р)., фрагменти якого наводимо тут:

„Життя наше — суцільна радість. Втиснувся в трамвай — радію. Хліба дістав — радію. З роботи додому, а не в інше місце вернувся — радію. Так все життя тільки радію.

Тепер радощів стало менше. Трамвайної радости громадяни вже на зазнають, бо хоч і спізнився на 20 хвилин до праці, в концтабір не покличуть. Зате радість хлібна побільшала. Зокрема, коли не рахувати двадцятих, тридцятих і сорокових років, відзначених у немалій мірі навіть випадками людоїдства.

Питаєте про злодіїв? Партія від продажу хліба, коли він ще був власний, вирощений колгоспниками, а не американський, брала 95 відсотків чистого зиску. Це ж не злодійство, це — грабіж.

„Комсомольская Правда" з 26-го травня 1963 р. порадувала читачів таким звідомленням: „Поблизу будованого західньосибірського металюрґійного заводу виросло ціле місто, прозване „Крадигород". А названо його так тому що побудовано його з крадених у держави матеріялів і робітної сили. І крали, зрозуміло, не сторожі чи прибиральниці, а ті, кому дано владу.

„В Киргизькій ССР за декілька років вкрадено державного майна на тридцять мільйонів рублів. Ряд „порушників правопорядку" розстріляно. Серед них заступника голови Ради Міністрів республіки („Известия" з 22 липня 1962 р.).

„Керівники „Союзглавмаш", московського обсовнархозу, і кілька великих підприємств Москви об'єдналися в компанію і продали на сторону самих тільки ткацьких варстатів дев'ятсот штук. Хто їх купив? Якщо приватник для підпільної продукції — ганебно для партії. Якщо адміністрація державних підприємств тому, що законною дорогою не могли добитися потрібних машин, — тим гірше".

ПРОБЛЕМА БОЧКИ

„... Рідкісна риса відрізняє нашого Нікіту Сергійовича від дуже багатьох, якщо не всіх, інших політиків. Уміє він хороше лічити". При тому лічити й те, чого немає в природі. Значить, виходить у нього це куди краще, ніж у поділі ведмежої шкури, в якій ще парадується її природній хазяїн. Так тепер з „великою хемією".

Точніше за всякого астронома, який провіщає появу комети, Хрущов показав й підрахував, скільки добрив і в котрому році буде випродукувано, а за тим і скільки мільйонів пудів зерна і в котрому році буде відібрано в колгоспників.

„Крокодил" вмістив карикатуру на тему, зредаґовану ним самим у такий спосіб: „Деякі заводи продукують штучні погної такої ганебної якости, що в колгоспи чи радгоспи приходять вони у вигляді брил".

Воно не зовсім добре, але „приходять". Чого ще треба колгоспникам?

Челябінський металюрґійний завод випускає між іншими отруйні хемікати для охорони рослин від шкідників. Установку для продукції хемікатів пустили в рух ще сім років тому. Але за всі ці роки він давав менше продукції, як передбачалося пляном. За останні два роки завод дав дав державі лише дещо ільше, як половину емульсії, якої потребували, бо... не було куди подіти продукцію. Всіх сім років бракувало бочок, якими перевозять хемікати в республіки Середньої Азії.

З дальшого виходить, що бочки, при більшій наполегливості, можна дістати і в Челябінську. А що тієї наполегливости досить було лише на те, щоб клопотати про бочки в Москві і в республіканських установах, за ті роки завод не додав 22 000 цінного хемічного препарату, потрібного для сільського господарства. Ось так і виникла „проблема бочки".

ПРОБЛЕМА ПИПКИ

Є й така, Проблема звичайної ґумової пипки, чи „соски". „Экономическая Газета", наприкінці минулого року повідомила, що в країні народжується щорічно п'ять мільйонів немовлят, і що один тільки київський завод „Червоний Гумар" виготовляє річно — 85 мільйонів пипок, тобто, по 17 пипок на кожне немовля.

Виходило б, еен — не хочу! Але пипок бракує, і відповідальне міністерство добивається, щоб продуковано 125 мільйонів пипок на рік.

Що за причина? Очевидно, вимагаючи бездумного підкорення генієві Нікіти Сергійовича, партія хоче перевести країну на становище, сказать би, сосунків, плеканців, — як називає партійний академік Струмілін грудних малят. Але ще не було чути, щоб вождь пробував впихати населенню „соски" в уста. Для того, щоб затикати уста, має він куди ефектовніші засоби.

Діло багато простіше, хоч і вельми незвичайне:

„Юрби домашніх консерваторів, — пише газета, — втративши надію роздобути бляшані покришки, рушили в аптеки". Отож, розшифровується все надиво просто, в правдиво совєтському стилі. Домашнім господиням нічим накривати слоїків із соленим чи конфітурами, якщо в них такі появляються.

„Соски" купують і фабриканти дитячих іграшок. Іграшки ж продукують приватники — „тунеядці". Партія й досі на навчилася продукувати потрібної кількости забавок, а комунізм продовжує будувати. Так от приватники купують собі „соски" по три копійки, надувають у бальончики і продають по гривенику. Очевидно, спекулянти. Але чому ж „рідна партія" сама не продукує і іншим забороняє?

Для повноти картини треба додати, що „соски" використовуються і в канцеляріях на пляшечках з клеєм. І годі винуватити фабрику клею. Вона на запитання відповіла, що щорічно замовляє два мільйони ґумових ковпачків, але не отримує ні одної штуки...

А ґрандіозні пляни з „великою хемією", освоєнням цілини, семирічками ростуть і ростуть на директорських бюрках. Треба ж те все якось клеїти. От і клеять.

Гр. С.

ГОЛОС ЧИТАЧА

Чи чув Ж. де Кастро про голод в Україні?

Жосує де Кастро — бразилійський діяч і один із найкращих у світі знавців справи прохарчування та хліборобства. Якийсь час стояв він на чолі відділу Об'єднаних Націй для справ харчування та хліборобства.

Йому закидає п. Богдан Галайчук („Свобода", ч. 94, з 19-го травня ц. р.), що він у своїй книжці, яку п. Галайчук називає „Геополітика голоду", не згадав голоду в Україні 1933-го року.

Нам ближче невідомі політичні переконання та симпатії Ж. де Кастра, але коли б він випустив у світ книжку „Геополітика голоду" і не згадав про голод в Україні 1933-го року, то це було б нечесно збоку такого відомого автора. Тим більше, що той голод в Україні мав лише політичні причини, викликані окупаційною владою московського большевизму.

Та справа в тому, що книжка Ж. де Кастра зветься не „Геополітика голоду", як її назвав п. Галайчук, а — „Географія голоду". Переді мною, англійський переклад цієї книжки, виданої в Бостоні 1952-го року. Тоді цілком мав рацію Ж. де Кастро, що не згадав голоду в Україні. Бо Україна не належить до територій з природніми причинами голоду. Навпаки, це одна із найбагатших територій світу.

Гаврило Гордієнко

Сен. Павло Юзик

Канада — двокультурна чи багатокультурна країна?

I

Від часу проголошення Закону Британської Північної Америки в 1867 р. у Канаді зайшли великі зміни в усьому національному житті. Число провінцій зросло від первісних чотирьох до десяти, а населення збільшилося з 3,500.000 до 19,000.000. З припливом іміграції із багатьох европейських і деяких азійських країн зайшла зміна в складі населення — з переважаючої двокультурности (британської і французької, хоч індіянська й ескімоська культури існували також) до багатокультурности. За той час Канада розвинулася з колонії у незалежну демократичну державу, з порівняно невідомої країни у державу середнього значення, з експлуатованої території у провідну торговельну державу. Мало яка держава досягла такого розвитку мирним шляхом. Вона тепер є країною, цілком відмінною від тої, яку ми знали з 1867 р., і наш підхід до її проблем повинен засновуватися на новому становищі.

Велика шкода, що канадійські історики не беруть під увагу статистику населення і тим самим не спромоглися насвітлити різнорідного вкладу багатьох етнічних груп в розбудову Канади. Навіть побіжний перегляд переписів з 1901 1961 років виявить вповні важливий напрямок розвитку нашого населення. Нижче подаємо відсотковий склад населення за трьома елементами — британський, французький і третій елемент, що складається з усіх етнічних груп (Каталог 92-545 перепису 1961 р. Домініяльне Бюро Статистики):

	1901	1961
Британці	57	44
Французи	31	30
Третій елемент	12	26

Ці цифри вказують, що британський елемент (англійці, шотляндці, ірляндці, валійці) зменшилися за останніх 60 років з 57 до 44 %; тепер він є вже меншинною групою.

Французький елемент задержав таку саму пропорцію, коло 30 %. А третій елемент зріс з 12 до 26 %, більше ніж удвоє — і швидкими темпами зближається до чисельного і пропорційного стану французьких канадійців. Отже, сьогодні Канада є країною меншин, і цього факту ми не сміємо ігнорувати.

Для загальної інформації подаємо вісім найбільших груп третього елементу за переписом населення з 1961 р.:

Німці	1,049,599	(5.8%)
Українці	473,377	(2.6%)
Італійці	450,377	(2.5%)
Голляндці	429,679	(2.4%)
Скандинавці	386,534	(2.1%)
Поляки	323,518	(1.8%)
Індійці	208,286	(1.1%)
Жиди	173,344	(1.0%)

Дуже знаменний і цікавий вислід аналізи складу населення за провінціями. Британський елемент панує у Нюфавндленді (94%), Прінс Едвард Айленді (80%), Новій Скотії (71%), Британській Колумбії (61%), Онтаріо (60%) і Ню Бронсвіку (55%).

Французько - канадійський елемент переважає тільки в Квебеку (81%) і є найбільшою меншиною у Ню Бронсвіку (40%).

Третій елемент переважає у Саскачевані (55%), перевищуючи британців (40%) і французів (7%); творить найбільший елемент Алберти (49%), за яким ідуть британці (45%) та французи (8%), і Манітоби (48%), за яким ідуть британці (43%) і французи (9%); має поважний відсоток у Британській Колумбії (35%), Онтаріо (30%) і Новій Скотії (17%). Назагал третій елемент творить коло 50% населення у трьох провінціях.

Звідки взявся третій елемент?

Яким чином прибули до Канади інші народи, крім британців і французів?

У першій мірі індіяни й ескімоси є місцевим населенням, яке заселяло ці землі ще задовго перед приходом британців та французів. Інші европейські народи запрошував до нашої країни і досить часто субсидіював канадійський уряд, щоб заселити величезні незалюднені простори. Це поселення почалося зараз після Конфедерації і причинилося до постання провінції Манітоби, а пізніше Саскачевану й Алберти.

На широку скалю урядом спонзоровану й контрольовану іміграцію почав у Манітобі 1896 р. сер Кліффорд Сіфтен, коли при владі стояв ліберальний уряд сера Вілфріда Лорієна. Впродовж не цілих двох десятиліть перед першою світовою війною більшість управної землі прерійних провінцій заселили різні европейські народи, великий відсоток яких не був ані британського, ані французького походження. Вони цілком підпорядкувалися законам Канади, принесли цивілізацію на величезні, перед тим не заселені, обшири, у великій мірі допомогли розвиткові канадійської економіки, численно брали участь у канадійських збройних силах під час двох світових воєн і сумлінно виконували свої громадянські обов'язки супроти Канади, хоч довгий час були до певної міри дискриміновані. Третій елемент етнічних груп був співтворцем Заходу Канади, спільно з британцями і французами, і настало залишився частиною канадійського довкілля.

Вклад українських канадійців

Дозвольте мені коротко представити вклад одної групи, яка не є ані французькою, ані британською, а саме — українських канадійців, з яких я походжу. Своє знання про них я спираю на моїх дослідах, які вийшли окремою книжкою і кількома статтями.

У висліді закликів і реклями представників канадійського уряду, українці — спершу відомі як рутенці — почали прибувати до цієї країни з початком 1896 р. із тодішніх австрійських провінцій Галичини і Буковини, тепер відомих під назвою Західньої України. Більшість з них були селяни. Вони позакладали господарства на преріях і почали культивацію мільйонів акрів землі, таким чином засновуючи цивілізацію на великих просторах, про що свідчать хоч би понад 130 українських назв місцевостей.

Найбільший вклад зробили вони в сільському господарстві. Українці часто виграють найвищі нагороди на світових і канадійських виставках за пшеницю, овес і городину; найкращі роди зерна є або українського походження, або гібриди українського збіжжя. Це не повинно нікого дивувати, бо Україна завжди була відома, як „країна чорнозему" чи „шпихлір Европи".

Будова залізниць, великих споруд і домів, шахтарство, різні роди виробництва і т. д. у великій мірі скористали з робітної сили, винахідництва і керівництва українців. Їх можна знайти у великій кількості серед учителів, включно з професорами університетів, і вони відіграють поважну ролю в інших професіях.

Мабуть, найважливішим покажчиком інтеграції будь-якої групи в канадійську суспільність є її участь у громадському житті. Українці видали сотки голов міських громад, багато радних міст і містечок, кілька посадників (Вінніпег, Віндсор, Кенора), багато послів провінціяльних парляментів (Манітоба, Саскачеван, Онтаріо й Алберта), кілька федеральних послів усіх партій, федерального міністра і трьох сенаторів — разом понад 75 парляментаристів. Коло 10,000 українців брало участь у канадійських збройних силах під час першої світової війни. Одного з них, Пилипа Коновала, за геройство відзначеного „Хрестом Вікторії" — найвищою нагородою у Британському Коммонвелті. Коло 40.000 українців служило в канадійських збройних силах під час другої світової війни, багато у ранзі старшин. Багато з них віддало своє життя за Канаду.

● В Еспанії є 5.000 жидів. Він 1492 року, коли-то за короля Фердинанда прогнано з Еспанії жидів, вони не мають права до публічних синагог. Щойно тепер вони будуть старатися за легалізацію мойсеєвої віровизнаневої громади. В Еспанії взагалі, крім католиків, всі інші віровизнання можуть плекати релігійний культ тільки приватно, в домах без вивіски. Виняток зроблено недавно для протестантів.

А ВАШИНГТОН ТАКИ ДІЖДАВСЯ ШЕВЧЕНКА...

Закінчення зі стор. 1-ої

за свій вік поставив багато монументів великим людям Америки й інших країн. Біля вже викінченого бетонового майданчика з елеґантної форми чотирма східцями, на якому стане пам'ятник Кобзареві, представник Американської Пресової Аґенції при КПШ п. Доналд Міллер розмовляє з декількома журналістами столичних газет. Кореспонтент „Свободи" фотографує.

Саме в той час загуркотіли великі вантажні авта — вони привезли 12-тонний гранітний п'єдестал і 30-тонну кам'яну стіну із зображенням Прометея. І робітники і десятки прохожих спинилися, щоб подивитись, як велетенський кран вивантажуватиме заховані в дерев'яних скринях деталі пам'ятника. З усіх сторін клацають фотоапарати. Робітник-неґр, залишивши на хвилину працю, запитує, кому саме поставлять тут пам'ятник? Почувши у відповідь, що Тарас Шевченко — це поет свободи, що він понад 100 років тому приятелював з великим актором-неґром із Америки, Айрою Олдріджем, — робітник каже: „Я радий, що маю нагоду працювати для Шевченка". Головний консультант інж. В. Тонеллі, розповів при цій нагоді про незвичайне зацікавлення вашингтонців оформленням площі: „ми ставили багато пам'ятників, але такого ще не було, щоб люди фотографували місце тоді, коли ми щойно розривали землю..."

Вивантажені з авт гранітний п'єдестал і кам'яну стіну з образом Прометея робітники почали обережно підготовляти до перенесення їх краном на верх бетонового майданчика. Сяло сонце. Наливалося радістю серце: до Вашинґтону їде наш Співець!..

Таким був той незабутній діловий ранок 3-го червня 1964-го року — мабуть, один з найкращих ранків скульптора Леоніда Молодожанина.

Прибуття бронзової постаті Кобзаря

Заходами представника Американської Пресової Аґенції КПШ, журналіста Доналда Міллера, а також заходами керівника Українського Відділу „Голосу Америки", п. М. Терпака, які інформували редакції столичних газет і телевізійних каналів, на Шевченкову площу прибули фоторепортери від різних газет. Між ними й репортер із „Вашингтон Посту", що так несправедливо писав про Т. Шевченка — совіть не тільки України, а й усього світу. Прибули також кінооператори з місцевих телевізійних стацій, щоб дати змогу населенню Вашингтону й околиць побачити фраґменти з встановлення пам'ятника. Кінооператор Ен-Бі-Сі Ричард Норлінг і кінооператор від 7-го телевізійного каналу Пол Вахсміт вітали, як і багато інших людей, що тоді були на площі, скульптора Л. Молодожанина із завершенням його великої творчої праці. Обидва кінооператори докладно фільмували різні сцени з встановлення пам'ятника. Вани прибіцяли сприяти тому, щоб зафільмовані ними кадри зміг придбати Крайовий Колітет Пам'ятника Шевченкові (для включення їх у великий документальний фільм „Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні", над яким працюватиме наш видатний фільмар Юрій Тамарський).

Тим часом робітники вже встановили на майданчику, заздалегідь поклавши олив'яні плитки для більшої тривкости, п'єдестал з темного полірованого граніту. — Хтось з американських журналістів запитував, у якій країні знайшли такий могутній гранітний бльок, і був видимо задоволений, почувши у відповідь, що це — американський граніт. Пояснювальні написи на п'єдесталі з датами народження і смерти Т. Шевченка привернули увагу усіх присутніх. Також випадкові прохожі спинялися, щоб прочитати написи, довідатися з них, кому саме встановлюється пам'ятник. А напис на задній стіні п'єдесталу розповідає урочистою мовою чітко виведених кам'яних літер, що його поставлено поетові України, який боровся за свободу всіх народів: подано також, хто і коли затвердив урядовий закон. На самім низу п'єдесталу — малими літерами прізвище скульптора і автора проєкту оформлення площі. Всі написи англійською і українською мовою проєктував, одержавши тексти від КПШ, скульптор Л. Молодожанин.

Незабаром ліворуч за п'єдесталом була встановлена, з допомогою могутнього крану світлосіра кам'яна стіна із зображенням Прометея, який напружує всі свої сили, щоб розірвати кайдани. Скульптор вміло виконав цю велику плоскорізьбу, талановито пов'язавши стародавній грецький міт з поемою „Кавказ" і з самим Поетом-Прометеєм. Один із американських журналістів відразу висловив задоволення з приводу того символічного поєднання загальнолюдської і сутонаціональної тем у суцільній композиції пам'ятника. Таке зауваження було одним з найкращих відзначень для мистця скульптора. Близько сотні людей з зацікавленням читали вирізьблені англійською мовою на задній стороні кам'яної стіни чудові слова Поета: „Не вмирає душа наша, не вмирає воля".. аж до кінцевих слів „великого Бога", в блискучому перекладі англійської поетки Віри Річ.

Аж ось знову робітники, що заливали площу бетоном, покинули працю: прибуло вантажне авто з бронзовою постаттю Кобзаря!

Між небом і землею, між церквою і людьми

Надлетіли раптово хмари, зірвався вітер, посіяло дощем. Кажуть, що такі хвилини, при такій події — це добрий знак! Ніхто з присутніх не розходивсь, люди куталися у що хто мав. Фото й кінооператори прикривали долонями вічка своїх камер, щоб не потрапила краплина дощу — і фотографували та фільмували, коли робітники, під уважним оком В. Конеллі, вивантажували могутню бронзову постать. Обережно з великою увагою, вони обкладали її ґумовими і брезентовими пасами, щоб нічого не пошкодити.

Знову загуркотів кран. Його велетенська залізна рука почала поволі підносити в повітря бронзову постать Кобзаря. Коли були вкручені дві металеві штаби внизу, призначені скульптором для кращого злиття п'єдесталу з бронзовою фігурою і тривкости, кран почав поволі обертатися...

Була третя година дня, сонце знову засяяло на вашингтонському небі, вітер ущух. На суміжних із площею вулицях спинилися авта, затримався рух — люди дивилися на останній акт встановлення пам'ятника. Із сусідньої церкви Пілігрімів вийшла група людей і спинилася на сходах, задивившися на площу. Спинилася і велика група школярів, що йшли кудись лавами. Затихли розмови. Лише потріскують кінокамери... Мить — і вже монументальна постать Шевченка стала на гранітному п'єдесталі, у столиці Америки, найбільшої і наймогутнішої остої волі в світі. Молодий Тарас Шевченко зображений в русі, одна рука біля грудей, друга в розмасі, в такт крокам. Велике, опукле бронзове чоло. Молоде, присмне — і замислене обличчя. Хтось із глядачів-американців голосно каже: „Мені він подобається: молодий, але такий, що думає!"

Присутні вітають скульптора Леоніда Молодожанина. Фото й кінокамери скеровуються то на нього то на постать Шевченка, і на ввесь ансамбль. Усміхнена й горда працею свого мужа, стоїть збоку, в затінку дерев, дружина скульптора, п-і Марґарита Молодожанин.

Пам'ятник Шевченкові як і вся площа, обрамовані зеленими деревами, що їх так любив Поет. Коли дивимося на пам'ятник з долішньої частини площі, — бронзовий Шевченко височить на тлі неба замаяного вітами. Праворуч від пам'ятника — великі житлові доми, ліворуч — збудована в ґотичному стилі, струнка й велична церква Пілігрімів. Яке символічне, гарне сусідство: Шевченко між небом і землею, між церквою і людьми.

Уже поїхало вантажне авто, вже покрокував залізною ходою велетень - кран від площі, вже почали розходитися випадкові перехожі. Та ще довго стояв біля стіни Прометея юнак-неґр, вчитуючись в слова Поета, що був поетом нації і світу: „Не вмирає душа наша, не вмирає воля"...

До зустрічі біля нашого Тараса Шевченка

У Вашинґтоні вже стоїть пам'ятник Т. Шевченкові, готовий привітати маси українців та американців у днях 26 - 28 червня ц. р. Бронзова постать на гранітовому п'єдесталі і ліворуч — могутня кам'яна стіна із зображенням Прометея. Разом — понад 45 тонн матеріялу. Але, опанований рукою мистця, той матеріял ожив, він творить нерозривну цілість, викликає думки, розмови, вислови захоплення. Тут сам скульптор мусить давати пояснення про Т. Шевченка якомусь журналістові, там представник „Голосу Америки" п. М. Терпак робить нотатки, щоб негайно передати радієну новину в Україну. Дружини Л. Молодожанина і Л. Полтави стали немов би інформаційним джерелом, бо то одним, то іншим гостям пояснюють деталі, подають відомості, спростовують, зокрема, старий наклеп, мовляв, Тарас Шевченко був антисемітом, пояснюють американцеві, що він хибно поінформований газетою „Вашингтон Пост". Поет Тарас Шевченко — боровся проти кривди будь-кому, будь-якому народові. Переходячи від гурту до гурту американських журналістів, пресових і кінорепортерів, відповідно інформує їх журналіст Доналд Міллер. Якийсь аматор промов уже вигукує в кінці площі: „Коли це все з Богом, то я згідний, а коли ні — то все це даремне". Старший пан, який з самого ранку уважно спостерігав усе, що діялося на площі, присів на лавку і задумався.

Ми турбувалися, чи реаґуватиме на подію Вашингтон, чи знайде час, чи матиме бажання? Він уже реаґує, кожний на свій лад. Але одно ясно: біля цього пам'ятника „молодої людини, що думає" — не можна не застановитися над проблемами України і всього світу.

Тарас Шевченко зображений у русі — він іде. Багато у Вашинґтоні є пам'ятників, деякі з них надзвичайної мистецької й історичної вартости. До них приєднується тепер український поет. Не генерал, не полководець, не президент, а людина, яка лише дев'ять років жила на волі, пастух - кріпак у дитинстві, академік - мистець, політичний засланець і увінчаний лаврами самої Правди — геніяльний Поет, Людина, що стала прапором нації, і чи лише української? Не даремно на граніті п'єдесталу вирізьблено, що пам'ятник присвячено всім волелюбним народам.

Робітники обкладають п'єдестал охоронними щитами. Інша група продовжує бетонувати площу, закладати фонтан - водограй. Вже надходить 5-та година по полудні. Маестро Леонід Молодожанин нарешті має змогу сфотографуватися із своєю товаришкою життя. Він схвильований і щасливий. За ним — довгий і важкий шлях втілення ідеї у форму, що її не нищить навіть час. Прометеївської ідеї.

Здавалося б, що все закінчено. Час від'їздити, сказавши останнє „до побачення, Батьку - Тарасе"! Алеж ні. Нашу увагу привертає юнак-неґр, який вже був тут декілька годин тому. Він зосереджено оглядає увесь ансамбль, потім підходить до стіни Прометея і знову прочитує напис про те, що ніхто не скує душі живої і слова живого. Чим він буде, той юнак: робітником, поетом, членом уряду?.. Не знаємо. Але він для нас уже тепер — представник молодої Америки, великої Америки великого Вашингтона. І ми відчуваємо, що з цим пам'ятником не легко прощатись. З радістю пригадуємо про день, коли знову зможемо зустрітись отут, на обрамованій зеленню і небом площі, в самому центрі Вашингтону. Зустрінемося спільно з десятками тисяч сестер і братів з усіх сторін Америки, Канади, з інших країн вільного світу, і з тією українкою, що потайки прислала 2 карбованці з підневільної України..., щоб спільно вклонитись і сказати: „Будеш, Батьку, панувати, поки живуть люди, поки сонце з неба світить — Тебе не забудуть!"

Хоча статуя Шевченка з бронзи така важка, що її жадна людська сила не може порушити, то все ж таки до п'єдесталу її прикріплено ще великим „штифтом", що й видно безпосередньо перед покладенням статуї, перенесеної великим двигуном на п'єдестал.

Поставивши стіну з Прометеєм, робітники оперезали вилиту в бронзі статую Шевченка і приготовляють її до перенесення на п'єдестал.

Між небом і землею. Мрія американських українців стала дійсністю. Пам'ятник Тарасові Шевченкові вже поставлений у столиці Америки та стоїть у цілій своїй монументальній красі на одному з найкращих місць столиці.

Встановлення пам'ятника було історичною подією і для його творця — скульптора Леоніда Молодожанина, якого, видно на цій фотознимці разом з дружиною, як вони відходять після закінчення праці.

Біля Канева будують нову гідроелектрівню

Київ. — Минулого року на Дніпрі, поблизу Канева, розпочалися підготовні роботи для будівництва нової великої греблі та електрівні. 31-го травня цього року, як повідомляє „Радянська Україна" з 1 червня, — „на ознаменування 150-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка закладено перший кубометер бетону на будівництві Канівської ГЕС". Загальна потужність понад 20 велетенських турбін — 420 000 кіловат. На будівництві треба буде до 1968 року „виконати понад 60 мільйонів кубометрів земляних робіт, укласти 740 тисяч кубометрів бетону і залізобетону, змонтувати 42 тисячі тон металоконструкцій". Щоб заохотити робітників, партійні промовці в Каневі увесь час згадували про Т. Шевченка. Але на святі закладання бетону оркестра заграла тільки гимн СССР, не вважаючи, видно, за потрібне виконувати так званий гимн УССР.

● Англійський Віндсорський князь, колишній англійський король Едвард VIII, та його дружина віндсорська княжна, колишня розведена пані Валліс Ворфілд з Балтімору, 3-го червня відзначали в Ню Йорку 27-річчя свого одруження в місцевості Монтсі у Франції. 4-го червня вони виїхали до свого дому в Парижі.

УПРАВА КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ...

Закінчення зі стор. 1-ої

Вашинґтону, які є в контакті з місцевою владою та разом з нею обмірковують і плянують систему та порядок під час урочистостей. Докладніші інструкції в цій справі, опрацьовані Порядковою Комісією та апробовані Управою Комітету, будуть уже в найближчих днях опубліковані в пресі для загального відома. Секретар Комітету д-р Ярослав Падох, який протоколував наради, звернув увагу на ряд „наглих справ", які ще треба полагодити, або яким треба віддати окрему увагу. На закінчення нарад скарбник Комітету Ігнат Білинський поінформував, що загальні впливи на фонд будови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні виносять досі $348,519.13. Проф. Лев Добрянський і п. Йосип Лисогір ще інформували про наполегливі заходи в справі відповідної американської репрезентації під час відкриття пам'ятника.

Перед нарадами Управи Комітету відбулися окремі наради Порядкової Комісії, на яких докладно обмірковано численні подробиці збірки до походу, самого походу, порядку під час відкриття пам'ятника, порядку процесії біля пам'ятника після його відкриття та відходу з площі. Нарадами проводив голова Комісії інж. Іван Скіра і в них взяли участь відповідальні за поодинокі ділянки та представники молодечих організацій. На нарадах були присутні також члени Управи Комітету з екзекутивним директором Йосипом Лисогором, секретарем д-ром Ярославом Падохом та скарбником Ігнатом Білинським на чолі.

Велика знижка ціни подорожі з Вінніпеґу до Вашинґтону

Вінніпеґ— Як повідомляє „Новий Шлях", Сієнарська залізниця оголосила велику знижку подорожі для груп не менше по 25 осіб з Вінніпеґу до Вашинґтону на відкриття пам'ятника Т. Шевченкові. Подорож в обидва кінці, із спальним місцем та харчами, коштує лише $79 на особу. Пасажири, які їхатимуть до Вашинґтону групою, але забажають повертатись індивідуально (можна бути 8 днів у ЗДА) платять $84.20, із спальним місцем і харчами — $107.60. По докладні інформації звертатися на адресу:

E. Haeberle, City Ticket Office, Portage and Edmonton, Winnipeg, tel. WH6-2261.

НТШ влаштувало Конференцію, присвячену перекладам української літератури

Ню Йорк. — З рамени Філологічної Секції НТШ влаштовано в суботу, 6 червня в Українському Інституті Америки в Ню Йорку — Наукову Конференцію, присвячену перекладам української літератури на німецьку мову. Цією конференцією вшановано пам'ять проф. Марії Мірчук. Конференцію відкрив проф. д-р Василь Лев. Першу доповідь про „Українську літературу німецькою мовою " виголосив проф. д-р Осип Кравченюк, який подав перегляд перекладів на німецьку мову, почавши від українських народних пісень, а кінчаючи на перекладах творів Шевченка, Лесі Українки, Коцюбинського, Стефаника, Винниченка, Хвильового, Багряного і ін., та сучасних радянських українських письменників, що їх переклали Ш. Вуцке, М. Мірчук, В. Державин, Ю. Клен, Г. Кох, Е. Коттмаєр, А. Горбач, І. Франко, О. Грицай і численні інші. Другу доповідь виголосила мґр. Леся Храплива про „Проф. Марію Мірчук, як перекладачку української літератури на німецьку мову". Вона подала сильветку проф. Мірчук як літературного критика, журналістки та заслуженої перекладачки творів української літератури. По кожній доповіді проф. д-р Іванна Мірчук-Ратич читала численні твори німецькою мовою та по-мистецьки віддала майстерність перекладу.

У Південній Кореї продовжуються протирежимові демонстрації студентів

Сеул. — У Південній Кореї продовжуються бурхливі і масові демонстрації студентів високих шкіл та середньошкільників, при чому вони перекинулись з столиці Сеулу на різні провінційні міста. Так, напр., в місті Пузан дві сотні війська мусіли привертати спокій. Студенти протестували спершу проти мирових переговорів з колишнім довголітнім окупантом Кореї Японією, опісля проти господарської і освітньої політики влади, очолюваної президентом, кол. шефом штабу, Чунґ Гі Парком. Під тиском збоку тих демонстрацій, Чунґ Гі Парк вирікся свого найближчого співробітника, полковника Кіма Чонґ Піла, який був головним плянувальником перевороту в травні 1961 року, внаслідку якого Чунґ Гі Парк прийшов до влади. Кім Чонґ став головою керівної Демократично - республіканської партії, на місце відсуненого й часово тоді арештованого прем'єра д-ра Чанґа. Димісіонування Кіма Чонґ Піла, який був головою делеґації до Токіо у переговорах про замирення між тими двома країнами, викликало поганий відгук в Японії, як доказ погіршення шансів на нормалізацію відносин між Південною Кореєю і Японією, двома близькими союзниками Америки. В Південній Кореї проголошено вийнятковий стан.

В роковини Карпатської України в Ню Йорку

Академія - Концерт для відзначення 25-тих роковин проголошення самостійности Карпатськтої України відбулася 28-го квітня в концертовій залі Вашинґтон Ірвінґ Гай Скул в Ню Йорку.

Академію відкрив голова Карпатського Союзу д-р Володимир Комаринський, вшанувавши пам'ять тих, що віддали своє життя за волю закарпатської вітки українського народу, а зокрема першого президента Карпатської України о. д-ра Августина Волошина. Підкресливши, що день 15-го березня 1939 є не тільки визначним днем Карпатської України, але цілого українського народу, д-р В. Комаринський попросив бувшого голову Сойму Карпатської України проф. Августина Штефана перечитати закон того сойму про проголошення самостійности Карпатської України. Проф. Штефан подав теж декілька історичних фактів, які показують, що синьожовтий прапор і назва „Україна" вже віками були вживані в Срібній Землі.

Головним промовцем був прем'єр - міністер Карпатської України Юліян Ревай. Він розповів про довгий бій закарпатської вітки українського народу, за своє право бути господарем своєї землі, про його зусилля включитися по першій світовій війні в соборну українську державу. Він вказав на те, що добровільне приєднання Карпатської України до Чехословаччини, як автономної одиниці, було тільки диктоване політичною конечністю. Далі говорив він про бій за здійснення тої автономії та про події 1938-39 років, які закінчилися мадярською інвазією. Доля Закарпаття як української землі зв'язана з долею цілого українського народу. Закінчуючи свою промову б. прем'єр, висловив глибоку надію, що прийде час, коли переможно закінчиться бій українського народу за свою самостійну, соборну державу, до якої належатиме і Карпатська Україна, як українська земля.

Мистецьку частину свята відкрив хор „Думка", диригент Л. Крушельницький, творами М. Гайворонського — „За рідний край" та „Журавлі", В. Божика — „Вперед" та К. Стеценка — „Вилітали орли".

Едвард Камінський (тенор) виконав арію Андрія з опери „Тарас Бульба" та, замісць оголошеної в програмі пісні А. Гнатишина „Жита" на слова Олеся, арію з опери „Арлезіяна" Чіле італійською мовою.

Оксана Комаринська з захопленням виконала „Пісню Карпат" М. Фоменка — велику п'єсу для фортепіяна. Це перші успіхи юної піяністки. Непересічний талант її заслуговує найбільшої уваги та накладає відповідальність за правильне її виховання.

Динамічною була рецитація Тамари Кардашинець уривок з „Проклинаю" М. Шкварка.

На завершення програми авдиторія прослухала сольоспіви С. Людкевича — „Ой, вербо, вербо" та „Подайте вістоньку", Н. Нижанківського — „Засумуй трембіто" та В. Грудина — „Не співайте мені сеї пісні" (на додаток) у виконанні Тамари Маковської. Її гарний могутній голос не оминав ні найнижчих, ні найвищих тонів широчезного діяпазону згаданих пісень - шедеврів.

Академія закінчилася відспіванням українського національного гимну. **І. О.**

УСК програв рішальні змагання. „Тризуб" поїде до Лос Анджелес

Футболісти УСК-у Ню Йорк потерпіли поразку 1:3 від німецької дружини СК Ню Йорк у мистецьких змаганнях „Великої Десятки", які відбулися минулої суботи, 6-го червня в Ню Йорку. Цією несподіваною програною в останніх змаганнях сезону 1963-1964 втратив УСК перше місце і опинився в кінцевому показнику „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу на другому місці. Одинокі ворота для УСК-у здобув Цап далеким стрілом з помочі. Напад УСК-у завів: він не потрапив пробитися через скріплені дефензивні лінії противника, який, по здобутті двох воріт застосував гру системою 4-2-4.

Перше місце „Великої Десятки" здобула дружина Греціько-Американського СК різницею двох точок і вже на наступну неділю гратимуть греки перші з двох змагання з „Тризубом" за першість Атлянтійського Побережжя. Ця зустріч з „Тризубом" відбудеться у Філядельфії в неділю, 14-го червня, о год. 3-ій по полудні на грищі при 29-ій і Камбрія вулицях. Дата відплатних змагань цих двох суперників на лаври першуна Східнього Побережжя ще не устійнена.

„Тризуб" Філядельфія полетить до Лос Анджелесу на другі фінальні змагання за першість і чашу ЗДА вже в неділю, 21-го червня. Так вирішив Футбольний Союз ЗДА після зустрічі „Тризуба" і „Кікерс-Вікторії" у Філядельфії, яка закінчилася ремісовим вислідом 2:2. Ці другі змагання фіналу повинні принести у вислідi переможця, тобто вирішити остаточно долю футбольного чемпіонату і чаші ЗДА на 1964 рік. „Тризуб" здобув чашу ЗДА вже три рази, в роках 1960, 1961 і 1963.

Рада Безпеки ОН рішила вислати до Камбоджі 3-ох своїх членів

Об'єднані Нації. — У четвер 4 червня ц. р. Рада Безпеки Об'єднаних Націй прийняла одноголосну постанову, щоб трьох своїх членів вислати над кордон Південного В'єтнаму і Камбоджі, де в останніх місяцях - тижнях приходило до численного порушення кордонів. Рада Безпеки нараджувалась над скаргою Камбоджі проти Південного В'єтнаму і ЗДА, як нібито порушників суверенітету території Камбоджі. У резолюції Ради взагалі не згадано про ЗДА, а тільки загально, що таврується порушування чужої території та що закликається дати відшкодування за нанесені шкоди. Крім того, резолюція закликає Південний В'єтнам і Камбоджу поладнати мирно свої конфлікти, ствердивши бажання обох тих країн жити мирно й посусідськи. Делеґація Ради Безпеки складатиметься, мабуть, з представників Марокка, Побережжя Слоневої Кости і Бразилії. Микола Федоренко і чеський сателіт, які спершу лаялись проти ЗДА, стримались від голосування над точкою про вислання делеґації, а зрештою голосували за резолюцію, що її сформулювали Марокко і Побережжя Слоневої Кости.

● **Вісім африканських країн** погодились, щоб збудувати автостраду почерез пустиню Сагару. В цій справі в Альжирі відбулась конференція фахівців з Альжиру, Малі, Марокко, Мавританії, Ніґерії, Єгипту, Чад і Тунісії. Обраховано, що така автострада з бічницями до різних сусідніх країн, коштуватиме більше, як 120 мільйонів дол.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 12-го ЧЕРВНЯ 1964 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Піврічні збори Т-ва Запорожська Січ 325 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі, 216-218 Grand St. в Брукліні. На зборах будуть обговорені деякі важні справи, як рівнож буде обговорена справа виїзду до Вашинґтону на посвячення пам'ятника Шевченкові. Проситься вирівнювати залеглі вкладки. Участь членів у зборах — обов'язкова. — І. Вишко, предс., В. Цюпа, фін. секр., В. Трань, касир, А. Цюпа, рек. сек.

СУБОТА, 13-го ЧЕРВНЯ 1964 р.

НЮАРК, Н. Дж. Піврічні збори Т-ва ім. М. Грушевського 219 Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі при 675 So. 19th St. в Нюарку, Н. Дж. Проситься членство прийти на ці важні збори. — Ю. Порохняк, предсідник, М. Юров, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. Піврічні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 292-ий Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі. Фін. секретар впродовж ціле літо, збиратиме членські вкладки щосуботи від год. 7 веч. — В. Терлецький, гол., О. Рудницький, секр.

ШИКАГО, Ілл. Збори Б-ва св. Петра і Павла 220 Відд. в год. 7:30 веч. в Союзовому Домі, 1915 Вест 51-ша вул. На зборах буде остаточно обговорено справу поїздки до Вашинґтону, як теж приготування пікніку на 21-го червня. Проситься вирівнювати залеглі вкладки. — М. Харів, предс., І. Мелінишин, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270 Відд. в год. 7-ій веч. в УНДомі при 90-96 Фліт вул. Проситься прибути на збори, на яких предсідник дасть деякі інформації в справі виїзду до Вашинґтону. — А. Шаран, предс., М. Баран, фін. секр., С. Островський, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 14-го ЧЕРВНЯ 1964 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запоріжська Січ 367 Відд. в год. 1:30 по пол. в церковній залі. Проситься членство прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — Ю. Кушнір, гол., Т. Песко, касир, В. Попович, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці 36 Відд. в год. 3:30 по пол. в церковній залі, при 305 Гудсон Еве. Є важні справи до полагодження. Буде обговорено справу поїздки до Вашинґтону на відкриття пам'ятника Т. Шевченкові. — С. Гунька, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 349 Відд. в 2-ій год. по пол. в домі Ветеранів, вулиця Вашинґтона в Менвіл, Н. Дж. Проситься членів прибути. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Великого 364 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 3161 East 93. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Клюбовій залі на 2-ій вул. 213 Скунмекер Avenue. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — Nick Kuch, sec. 109 Linden Ave., Monessen, Pa.

Посмертні згадки

БУДНЯК ТИМОФЕЙ, член 367 Відд. УНСоюзу в Рочестер, Н. Й., помер 17 квітня 1964 року. Покійний народився 19 лютого 1888 р. в на Поділлі, Зах. Україна. До УНС вступив 1925 р. Був прикладним членом Відділу. Полишив у великому смутку рідню. Похорон відбувся з похоронного заведення до церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Голі Сепулхре, при участи родини, знайомих і членів Т-ва.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Попович, секр.

ТАРЗАН, ч. 5249. Тарзан слідкує!

OUTNUMBERED, TARZAN WISELY DEPARTED FROM THE THREAT OF THE NATIVES.
BUT HE SOON TURNED TO WATCH SECRETLY AS THE IVORY WAS GATHERED--
AND TO FOLLOW THE NATIVES TO A HIDDEN CACHE IN THE JUNGLE-- A DRIED RIVER BED!

В обличчі великої переваги тубільців Тарзан розсудливо відійшов від небезпеки.

Але ж він незабаром вернувся, щоб таємно слідкувати, як збирають слонову кість.

І щоб іти за тубільцями до таємного сховку в джунґлях... До висохлого річного корита!